

ایران شناسی در بنیاد ایران شناسی

○ دکتر ناهید بنی اقبال

۴- تعیین اولویتهای تحقیقاتی در تکمیل و غنای مطالعات و پیرایش تحقیقات ایران شناسی
 ۵- ارتقای سطح آگاهی گروههای اجتماعی و فرهنگی در زمینه ایران شناسی
 در آغاز حساسترین و عمدهترین مسئله بنیاد ایران شناسی در تدوین اساسنامه، تبیین دقیق و علمی قلمرو ایران شناسی و تعیین چارچوب کلی آن بود. ایران شناسی عنوان عام و فراگیری است که در واقع تمامی مسائل حوزه شناخت و معرفی ایران را در مفهومی فراتر از مرزهای جغرافیایی دربرمیگیرد.

مباحث مستقل و منفردی همچون تاریخ علم و دانش، دین، سیاست، فلسفه، هنرها، عرفان، تعلیم و تربیت، کتابداری، اطلاع‌رسانی، فرهنگ، تمدن، صنعت، اقتصاد، جغرافیا، زبان، ادبیات، مشاهیر و فرزندان و... ایران، همه موضوعات ایران شناسی هستند. نگاه به مباحث فوق از منظر ایران شناسی نه تنها ممکن است به نتایج متفاوتی با آنچه صرفاً از دیدگاه مطالعه مستقل و تخصصی به دست آید منجر شود، بلکه مطالعه ترکیبی از مباحث و یا پرداختن به مباحث بین رشته‌ای افق‌های تازه و جدیدی را خلق خواهد کرد که در بستر آن هویت و ارزشهای واقعی در ابعاد مختلف نمود کرده و ظاهر می‌شوند. این موضوع در حقیقت وظیفه مهم بنیاد ایران شناسی است.

گزارش ایران شناسی با این هدف آغاز به کار کرد که امکان تبادل اخبار و اطلاعات در مباحث ایران شناسی را فراهم آورد. آنچه در داخل و خارج از کشور در مقوله‌های مختلف ایران شناسی صورت پذیرفته و یا در دست انجام است را منعکس سازد تا صاحب‌نظران، اندیشمندان، کارشناسان و علاقه‌مندان به مباحث ایران شناسی بتوانند در جریان فعالیتها و اقدامات قرار گیرند و به نقد، تحلیل و تکمیل آنها بپردازند. از این رو گستره اطلاع‌رسانی این نشریه صرفاً به شرح فعالیتها و اقدامات بنیاد ایران شناسی محدود نیست و تا حد امکان تلاش خواهد شد اطلاعات و اخبار برنامه‌ها و رویدادهایی که در ایران و جهان در قلمرو مباحث ایران شناسی جریان دارند در این مجموعه انعکاس یابند. گزارش ایران شناسی بنا دارد در مقوله‌های ذیل اطلاعاتی در اختیار علاقه‌مندان به مباحث ایران شناسی قرار دهد:

۱- آشنایی با مراکز و مؤسسات ایران شناسی داخلی و خارجی و ایران شناسان داخل و خارج و فرهیختگان ایران و اخبار مربوط به آنها
 ۲- اخبار و گزارشهای مربوط به همایش‌ها، گردهمایی‌ها و

اشاره:

معرفی مراکز و مؤسسات از جمله موضوعات مورد بررسی کار مجله کتاب ماه کلیات است. بنیاد ایران شناسی به عنوان مهمترین مرکز مطالعات ایران از جمله مؤسسات مهم فرهنگی است. با توجه به چاپ اولین گزارش بنیاد ایران شناسی، فرصت را مغتنم شمرده و به معرفی بنیاد و گزارش منتشر شده می‌پردازیم.

مقدمه:

بارها اتفاق افتاده که مخاطب افراد مختلف با سطوح دانش مختلف قرار گرفته‌ام که بنیاد ایران شناسی چه می‌کند؟ و خوشحالم از اینکه امروز می‌توانم پاسخ دهم گزارش بنیاد ایران شناسی را بخوانید تا بدانید بنیاد ایران شناسی چه می‌کند. در اولین جلسات برنامه‌ریزی ساماندهی کتابخانه بنیاد ایران شناسی بخاطر دارم که جناب آقای دکتر حبیبی ریاست بنیاد ایران شناسی تأکید داشتند که بنیاد ایران شناسی باید از نظر منابع پژوهشی، امکانات پژوهشی و حمایت‌های پژوهشی به سازمانی تبدیل شود که هر پژوهشگر در داخل و یا خارج از ایران بخواهد پژوهشی انجام دهد، تنها با عنوان پژوهش خود به بنیاد ایران شناسی وارد شود و با پژوهشی انجام شده و گزارشی تهیه شده از بنیاد خارج شود. این منابع و امکانات اگر نه کامل اما به صورت نسبی فراهم و آماده شده است اما تا امروز جای گزارشی از این اقدامات و امکانات خالی بود و بدیهی است که در نبود و یا کمبود اطلاع‌رسانی همه از تو بپرسند که بنیاد ایران شناسی چه می‌کند؟

گزارش ایران شناسی

در اساسنامه بنیاد ایران شناسی اهداف سه‌گانه بنیاد ایران شناسی عبارتست از:

- ۱- ایجاد فضای تحقیق و پژوهش در زمینه ایران شناسی
 - ۲- ساماندهی پژوهشهای علمی در زمینه ایران شناسی
 - ۳- تحکیم ارکان هویت ملی
- در تحقق اهداف فوق و تعیین روشهای اجرایی این تحقق به عنوان وظایف بنیاد ایران شناسی ۵ کارکرد ذیل تعیین شده است.
- ۱- تعیین قلمرو مطالعات و تحقیقات مربوط به ایران شناسی
 - ۲- بررسی و تعیین قلمرو مطالعات و تحقیقات خارج از ایران در زمینه ایران شناسی
 - ۳- ارتقای کمی و کیفی تحقیقات در زمینه ایران شناسی

نحوه و سبک انعکاس اخبار و رویدادهای خبری پیرامون مباحث ایران‌شناسی در رسانه‌های مختلف اعم از کتبی، شفاهی، الکترونیکی تا حدود زیادی با همان متن و بیان مأخذ اولیه آمده است. در گزارش‌های آینده ایران‌شناسی جز در برخی موارد از این شیوه پیروی نخواهد شد و مطالب در صورت لزوم بازنویسی شده و سبک خاص خبرهای علمی و فنی را خواهد داشت. و اینست آنچه که در این گزارش نخست و تلاش اولیه می‌خوانید:

○ با بنیاد ایران‌شناسی

آشنایی با بنیاد ایران‌شناسی

هفت پرسش پیرامون ایران‌شناسی

معرفی بانک اطلاعات فرهیختگان

نحوه تاسیس شعبه‌های بنیاد ایران‌شناسی در مراکز استانها

○ ایران‌شناسی در ایران

گرامیداشت:

بزرگداشت استاد احمد منزوی

گرامیداشت صدمین سال تولد استاد صبا

بزرگداشت استاد بانو فخر ایران عنقا

تجلیل اهالی تئاتر از حمید سمندریان

همایش بزرگداشت استاد حسین میرخانی

مراسم:

دومین جشنواره موسیقی مقامی در خراسان

موسیقی نواحی ایران در کرمان

برترین بناهای پس از انقلاب

جشن انتشار و رونمایی فرهنگ بزرگ سخن

مراسم تجلیل از انتشارات اقبال

برگزیدگان بیستمین دوره کتاب سال جمهوری اسلامی

نمایشگاه‌های مربوط به ایران در داخل و خارج کشور و حضور و شرکت ایران‌شناسان داخلی و خارجی در آنها

۳ - اطلاع‌رسانی در خصوص طرح‌های پژوهشی و مطالعات موردی درخصوص ایران‌شناسی اعم از پژوهشهای جمعی، فردی و پایان‌نامه‌ها در داخل و خارج

۴ - اخبار مربوط به متون ایران‌شناسی:

معرفی کتابهای منتشر شده در داخل و خارج ایران، مقالات عمده و مهم در مجلات معتبر داخلی و خارجی درخصوص ایران‌شناسی و مقررات و توافق‌نامه‌های فرهنگی.

۵ - اخبار مربوط به میراث فرهنگی:

ثبت، مرمت، احیاء، بی‌توجهی، تخریب و تمامی گزارشهای مهم درباره میراث فرهنگی

۶ - فعالیت‌ها و اقدامات بنیاد ایران‌شناسی

فعالیت‌های جاری مهم، فعالیت‌های اطلاع‌رسانی، تحولات کتابخانه و مرکز اسناد، توسعه بانکهای اطلاعاتی، اخبار مهم شعب استانی، همایش‌ها

۷ - هم‌اندیشی‌ها، میزگردها، مصاحبه‌ها و ارائه دیدگاهها و نظریات میزگردهای برگزار شده با دانشگاهیان، استادکاران، ایران‌شناسان، اندیشمندان داخلی و خارجی، نقد، تحلیل و ارزیابی مقالات مهم ایران‌شناسی در داخل و خارج، مکاتب و روشهای پژوهشها

گسترده‌گی و تعدد مباحث ایران‌شناسی از یک سو و محدودیت امکانات و قابلیت‌ها معاذیری است که در موجه کردن کاستیها و نپرداختن به تمامی فصول و عناوین فوق ارائه شده است. تأکید بر تلاش به پرداختن بخش عمده‌ای از موضوعات وعده داده شده و در نهایت یاری، همکاری پشتیبانی و ارائه نظرات و پیشنهادها را موجب ارتقای کیفی این مجموعه می‌داند، ضمناً جهت اطلاع علاقه‌مندان از

از هر گوشه:

زندگی نامه پروین اعتصامی در سیما
سربال پویانمایی (انیمیشنی) سفر به سرزمین دور
بازسازی تخت جمشید با رایانه
ایجاد «بنیاد امور مجموعه هخامنشی»
ساخت بنای یادمان گت و گوی تمدنها
نمایشگاه اسناد تاریخی آستان قدس رضوی در مشهد
ساخت بزرگترین قرآن معرق جهان در ایران
طرح نصب تندیس شاعران و عارفان ایرانی در مقبره الشعراى تبریز
مدرسه نقاشی و موزه مینیاتور در کنار آرامگاه کمال الدین بهزاد
تصویب پیشنهاد تعیین مناطق فرهنگی به مراکز گردشگری
شرکت ایران برای نخستین بار در پنجاهمین بی‌ینال ونیز
برگزاری دوره کارشناسی ارشد ایران‌شناسی برای دانشجویان خارجی
بازسازی شهر قدیم پارسه
اهداء مجموعه ۳۳۶ جلدی تصویرهای نسخه‌های خطی به
کتابخانه مجلس شورای اسلامی

○ ایران‌شناسی در جهان**زبان و ادب فارسی:**

افتتاح مرکز ادبیات فارسی در انیستیتو خاورشناسی روسیه
دومین دوره دانش‌افزایی زبان فارسی در مسکو
گسترش زبان فارسی در روسیه
آموزش زبان فارسی در کویت در سال تحصیلی ۸۱-۸۲
برگزاری دوره بازآموزی استادان زبان فارسی سراسر هند
دوره دانش‌افزایی زبان فارسی برای دانشجویان قزاقستان
نخستین دوره دانش‌افزایی استادان زبان و ادبیات فارسی
بنگلادش

دوره جدید آموزش زبان فارسی در سوریه
برگزاری دوره جدید کلاس‌های آموزش زبان فارسی در لاهور
نخستین مرحله از مسابقات شاهنامه‌خوانی در دوشنبه
مراسم بزرگداشت استاد شهریار در کانادا
مولوی محبوب‌ترین شاعر در آمریکا
هفتصد و بیست و نهمین سال درگذشت مولانا در قونیه
استقبال از دیوان پروین اعتصامی در نمایشگاه کتاب کویت
ترجمه تازه‌ای از داستان‌های شاهنامه به نثر آلمانی
ترجمه شاهنامه فردوسی به زبان تایلندی
انتشار رباعیات خیام به زبان اردو در پاکستان
ویژه: یادى از استاد آنهماری شیمیل
از هر گوشه:

دومین کنگره روابط فرهنگی ایران و ترکیه
استقبال از نمایشگاه تخصصی خوشنویسی معاصر ایران در مسکو
به تصویر کشیدن دیدنی‌های ایران، توسط تلویزیون مرکزی چین
نمایشگاه خوشنویسی هنرمندان ایرانی در آلمان
ایران در نمایشگاه گردشگری ایتالیا

راه‌اندازی پایگاه اینترنتی رایزنی فرهنگی ایران در ایتالیا
اهداء کتاب توسط رایزنی جمهوری اسلامی ایران به کتابخانه پکن
○ ایران در آئینه میراث
ثبت آثار:

ثبت ۸۵ اثر در آذربایجان شرقی
ثبت ۱۶ اثر تاریخی همدان در فهرست آثار ملی
۶ اثر تاریخی شهرستان بناب در فهرست آثار ملی
ثبت ۵۰ اثر تاریخی منطقه سیستان در فهرست آثار ملی
ثبت ۲۲ اثر تاریخی شهرستان نیشابور در فهرست آثار ملی
قرار گرفتن امام‌زاده بی‌بی حلیمه خاتون و امام‌زاده عبدالله در
ردیف آثار ملی

کشف آثار

کشف نخستین خروجی نیلوفری در سدسازی ایران
راز تمدن کهن کناره هلیل‌رود
تکنیک‌های ساخت و ذوب شیشه در جرجان
شناسایی ۳۰ اثر دوره‌های پیش از تاریخ تا دوره اسلامی در
شهرستان ایلام

کشف رمز قفل ۸۰۰ ساله

کشف دو شیء با ارزش تاریخی مربوط به دوره ایلام باستان در
اندیمشک پیکره سنگی نیشابور، حلقه اتصال تمدن‌های بین‌النهرین،
ایران و باختر

کشف ۶۶ سکه دوره ساسانی در غرب مازندران

هواشناس بودن معماران دشت گرگان

قدیمی‌ترین ریتون شیشه‌ای

کشف آثار نقاشی روی دیوار در دهانه غلامان زابل

قطعی شدن کاربری بنای شماره ۱۵ دهانه غلامان

شناسایی ۳۶ اثر تاریخی در کهگیلویه و بویراحمد

کشف غاری زیبا در چیتاب کهگیلویه و بویراحمد

تخریب آثار:

آینده بافت تاریخی یزد

ریشه برشدن درخت تنومند ۴۳۰ ساله روستای لاج در شهرستان

خواف تخریب ۱۰ اثر تاریخی در شهرستان نیشابور

مرمت آثار:

ساماندهی محوطه بقعه سر قبر آقاسیدابوالقاسم

مرمت قدیمی‌ترین بنای شهر گرگان

مرمت شاهکار پل‌سازی ایران

مرمت ۶۱ شیء تاریخی مکشوفه از قاچاقچیان اموال فرهنگی

مرمت قدیمی‌ترین آجرهای منقوش ایران

بازسازی دو کاروانسرای تاریخی در لرستان

کاوش در آثار:

کاوش در شه‌داد، کهن شهر ۵ هزار ساله

کاوش در یکی از شهرستان‌های کلیدی صدر اسلام

لایه‌نگاری و گمانه‌زنی در دو تپه باستانی ممسنی فارس

ردیابی آثار و ابنیه تپه باستانی هگمتانه به شیوه ژئوفیزیک
آغاز دوره جدید پژوهش در غارهای پارینه‌سنگی گلستان
پیدایش ساختار کلی بافت شهر باستانی دورانتاش
از هر گوشه:

اساسنامه مجتمع علمی، فرهنگی و تاریخی ربع رشیدی
تشکیل انجمن دانش‌آموختگان میراث فرهنگی
آغاز ایجاد پارک موزه‌های ایرانی در گیلان
گشایش بخش ویتزین تاریخ در موزه تبریز
تبدیل محوطه آبشارها و آسیابهای شوشتر به مجموعه فرهنگی
ممنوعیت هرگونه ساخت و ساز در حریم خانه شاپوری
بررسی سفالینه‌های زرین‌فام توسط موزه‌های ملی ایران و لوور
فرانسه

نمایش سرسجاق‌های مفرغی لرستان برای نخستین بار

دیدگاه‌ها و نظرها

ایران بوستان دیدنی‌ها و شگفتی‌ها

(سخنان جناب آقای سیدمحمد خاتمی در مراسم افتتاحیه
نخستین همایش ملی ایران‌شناسی)

ریشه‌های فرهنگ، علم و ادب مسیحیان در سرزمین ایران
(گفت‌وگو با خانم دکتر قمر آریان)

نقاشی قهوه‌خانه‌ای، نیاز به تحول
(دکتر شهره جواد، استادیار دانشگاه تهران)

تعزیه دیروز و تعزیه امروز
(گفت‌وگو با هاشم فیاض، آخرین بازمانده تعزیه‌خوانان تکیه دولت)

زبان فارسی پیشنیاز پژوهش درباره تاریخ و فرهنگ هند
(پروفسور عبدالستار دالوی)

ربع رشیدی، نماد دانشوری فرزندان شیعه
(محمود رنجبر فخری رئیس شعبه آذربایجان شرقی بنیاد
ایران‌شناسی)

نمادهای هویت ملی

(فاروق کیانی، سرپرست گروه موسیقی تربت‌جام)
جایگاه ایران‌شناسی فرهنگی در دهه ۸۰، از دید وزیر ارشاد

○ همایش‌ها و هم‌اندیشی‌ها

اخبار همایش‌های برگزار شده:

برگزاری سومین سمینار ایران‌شناسی در چین
نخستین گردهمایی چینی‌های آشنا با زبان فارسی در پکن
همایش بین‌المللی بزرگداشت «غالب دهلوی» شاعر پارسی‌گوی
هند در دهلی‌نو

برگزاری همایش قاضی نورالله شوشتری در هند
برگزاری سمینار «سهم تراجم آثار فارسی و اردو در تنویر افکار»
در اسلام‌آباد

همایش بین‌المللی مولانا جلال‌الدین رومی در قطر
نشست مشترک اندیشمندان ایرانی و کویتی
برگزاری میزگرد ادبی بررسی ادبیات انقلاب اسلامی در مسکو

همایش بین‌المللی مولوی و شعر عارفانه در سودان
جشنواره میراث فرهنگی زنجان در جزیره قشم
برگزاری همایش بین‌المللی سه قرن مطالعات ایرانی در
سن‌پترزبورگ

همایش‌های بنیاد ایران‌شناسی:

گزارشی از برنامه‌ها و برگزاری نخستین همایش ملی
ایران‌شناسی

نشست اعضای گروه‌های علمی همایش‌های بنیاد

تقویم همایش‌های آینده بنیاد

اخبار همایش‌های آینده مرتبط با حوزه‌های ایران‌شناسی:

همایش هزاره ناصرخسرو در تهران و دوشنبه، شهریور ۸۲
برگزاری چهارمین آیین بزرگداشت حامیان نسخ خطی (آبان ماه
۱۳۸۲)

همایش بین‌المللی استاد کمال‌الدین بهزاد، آذر ۸۲

نخستین مجمع بین‌المللی پیوندهای فرهنگی کهن در ایران و
غرب آسیا

همایش بین‌المللی بررسی کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲
دومین سمینار میان منطقه‌ای کشورهای آسیای مرکزی - غربی
و جامعه اطلاعاتی

دومین کنگره بین‌المللی جغرافیدانان جهان اسلام

اولین همایش باغ‌های سنتی

اولین همایش ملی تاغ و تاغکاری در ایران

دومین همایش آموزش معماری، بررسی چالش‌ها، جستجوی
راهکارها

○ کتاب‌شناسی

تازه‌های نشر:

تنگه هرمز

جلوه‌های هنر ایرانی در اسناد ملی

ارزشها و نگرش‌های ایرانیان

سفر به کرانه‌های جیحون

اسطوره‌ی آفرینش در آیین مانی

دایرةالمعارف سازهای ایران

سفینه تبریز

گلشن راز

ماشین‌نوشته‌ها

داستانی از شاهنامه فردوسی (آلبوم هشت نواره)

تاریخ مهاجرت اقوام در خلیج فارس

ایران‌شناسی و ناشران:

فهرست کتابهای مرتبط با موضوعات ایران‌شناسی از انتشارات
علمی فرهنگی

به یاد همکاران

فراخوان عمومی گزارش ایران‌شناس